Szefowie NIK od 1919 r. do 2019 r.

W okresie II Rzeczypospolitej Polskiej

W latach 1919–1939 NIK była w pełni niezależna od władzy wykonawczej. Po wojnie przy tworzeniu organów kontrolnych wzorowano się na przedwojennych rozwiązaniach dotyczących organizacji i funkcjonowania Izby.

Józef Higersberger, 1919–1921
prawnik i polityk; minister sprawiedliwości w gabinetach Jana Kantego Steczkowskiego i Józefa Świeżyńskiego; wcześniej radca prawny w Ziemskim Towarzystwie Kredytowym; prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie i Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

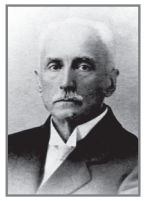

Jan Żarnowski, 1921–1926
prawnik; pracował w rosyjskiej Kontroli Państwowej, Komisji Likwidacyjnej dla Spraw Królestwa Polskiego oraz w Radzie Regencyjnej w Rosji; powołał do życia nowe delegatury NIK.

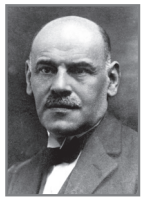

Stanisław Wróblewski, 1926–1930
prawnik; wieloletni członek, następnie prezes Polskiej Akademii Umiejętności; członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego; dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Jakub Krzemieński, 1930–1939
generał, doktor prawa; w listopadzie 1924 r. był jednym z oficerów, którzy podali się do dymisji w ramach tzw. strajku generałów.

Na uchodźstwie

W okresie funkcjonowania rządu polskiego na uchodźstwie, tj. w latach 1939–1991, NIK kontrolowała jego wydatki i dochody, a w czasie II wojny nadzorowała również instytucje Polskiego Państwa Podziemnego.

Tadeusz Tomaszewski, 1939–1949
premier polskiego rządu na obczyźnie w latach 1949–1950 z ramienia PPS; współorganizator Zrzeszenia Prawników Socjalistów.

Stanisław Okoniewski, 1949–1966
oficer i audytor WP; członek organizacji bojowej PPS; w 1930 r. zastępca szefa Korpusu Kontrolerów; po wybuchu wojny przebywał w Rumunii, potem we Francji i w Londynie.

Tadeusz Porębski, 1967–1970
generał WP, prawnik, oficer Korpusu Sprawiedliwości; sprawował wiele funkcji, w tym sędziego Najwyższego Sądu Wojskowego, szefa Morskiego Sądu Wojennego i szefa Służby Sprawiedliwości PSZ.

Ludwik Ząbkowski, 1971–1973
generał PSZ, polityk emigracyjny; w 1941 r. przeniesiony do ZSRR, potem na Bliski Wschód; minister obrony narodowej w rządzie Stanisława Mackiewicza.

Stanisław Kuniczak, 1974
generał, legionista; bronił Lwowa w 1918 r.; służył w PSZ we Francji, pełnił wysokie funkcje dowódcze; minister spraw społecznych w rządzie Alfreda Urbańskiego.

Władysław Zaleski, 1974–1978
prawnik, dyplomata, uczestnik czterech wojen; w II RP oficer WP; działacz emigracyjny pełniący wiele wysokich funkcji, w tym sekretarza Rady Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie.

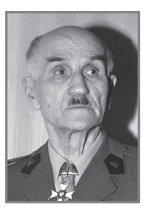

Jan Berek, 1978–1980
w II RP oficer WP; przebywał w niewoli niemieckiej w oflagu II C Woldenberg, po uwolnieniu w 2. Korpusie Polskim we Włoszech, następnie trafił do Wielkiej Brytanii; minister spraw wojskowych w gabinecie Kazimierza Sabbata oraz Kanclerz Kapituły Orderu Odrodzenia Polski na uchodźstwie.

Franciszek Szystowski, 1980–1989
w II RP oficer WP; pełnił wiele funkcji dowódczych; przeszedł szlak bojowy w kampanii wrześniowej 1939 r. od Chojnic do okolic Buczacza, w Wielkiej Brytanii był m.in. szefem Wydziału Broni Pancernej w Sztabie Naczelnego Wodza.

Stanisław Borczyk, 1989–1991
w kampanii wrześniowej dowódca kompanii ckm w 43. pp WP; więzień oflagu w Murnau; po wyzwoleniu został na emigracji, członek rządu RP na uchodźstwie, pełnił funkcje m.in. ministra spraw emigracyjnych oraz ministra skarbu; członek Rady Narodowej RP; działacz emigracyjnej PPS.

W Polsce Ludowej

Władze państwowe i partyjne dążyły do ograniczenia niezależnej kontroli, dlatego dwukrotnie (w latach 1952–1957 i 1976–1980) najwyższy organ kontroli został podporządkowany rządowi. Instytucją kontrolną kierowali głównie partyjni działacze komunistyczni.

Jan Grubecki, 1944–1947
działacz państwowy i ludowy; profesor Politechniki Warszawskiej; poseł do KRN i na Sejm Ustawodawczy; pierwszy po wojnie kierownik Biura Kontroli przy Prezydium KRN, a następnie do 1949 r. dyrektor Biura Kontroli przy Radzie Państwa.

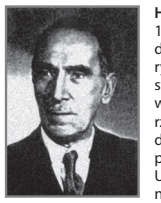

Henryk Kołodziejski, 1947–1949
działacz państwowy, historyk, ekonomista i publicysta; uczestnik konsultacji w Moskwie podczas tworzenia Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, poseł do KRN i na Sejm Ustawodawczy, a także na Sejm PRL I kadencji; członek Rady Państwa w latach 1947–1953.

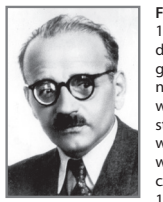

Franciszek Jóźwiak, 1949–1952
działacz komunistyczny, generał, komendant główny MO; członek Państwowej Komisji Bezpieczeństwa, poseł na Sejm Ustawodawczy i PRL I kadencji; w latach 1949–1952 członek Rady Państwa, 1955–1956 wiceprezes Rady Ministrów.

Roman Zambrowski, 1952–1956
działacz komunistyczny, członek KPP, oficer polityczny LWP; zajmował wiele wysokich funkcji w aparacie partyjnym; poseł i wicemarszałek w Sejmie Ustawodawczym, poseł do KRN i Sejmu PRL I, II i III kadencji; w latach 1947–1955 członek Rady Państwa.

Jan Górecki, 1956–1957
polityk i wojskowy, generał brygady WP, uczestnik bitwy pod Lenino, członek PPR/PZPR; w latach 1950–1952 wiceprezes NIK, 1953–1957 podsekretarz stanu, a następnie kierownik w Ministerstwie Kontroli Państwowej za rządów Bolesława Bieruta i Józefa Cyrankiewicza.

Konstanty Dąbrowski, 1957–1969
działacz komunistyczny, ekonomista; minister skarbu; minister finansów i minister handlu zagranicznego w Polsce Ludowej; poseł do KRN, na Sejm Ustawodawczy oraz na Sejm PRL I, III, IV i V kadencji; w latach 1969–1972 członek Rady Państwa.

Zenon Nowak, 1969–1971
działacz komunistyczny; służył w armii ZSRR, po powrocie do Polski zajmował wysokie stanowiska w aparacie PZPR oraz w rządach Bolesława Bieruta i Józefa Cyrankiewicza; był ambasadorem PRL w Moskwie i członkiem Prezydium Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu.

Mieczysław Moczar, 1971–1983
działacz komunistyczny; generał, dowódca GL i AL w okręgu łódzkim, kieleckim i lubelskim; zajmował wiele wysokich funkcji partyjnych i rządowych, zwłaszcza związanych z bezpieczeństwem publicznym; najdłużej sprawujący swój urząd prezes NIK.

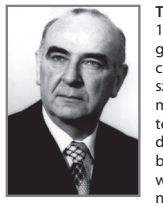

Tadeusz Hupałowski, 1983–1991
generał WP, przedstawiciel WP w Układzie Warszawskim; minister administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska; członek WRON, brał udział w przygotowaniach do wprowadzenia stanu wojennego w Polsce.

W wolnej Polsce

Istnieją różnice zdań co do tego, od kiedy Polska stała się wolna. Wymienia się tu przede wszystkim daty obrad Okrągłego Stołu, wyborów do sejmu kontraktowego albo pierwszych wolnych wyborów parlamentarnych. Dla NIK okres ten liczy się od kadencji pierwszego prezesa wybranego w sposób demokratyczny – prof. Waleriana Pańki. Przełomowym wydarzeniem dla instytucji było także opracowanie za kadencji prezesa Lecha Kaczyńskiego założeń do nowej ustawy o NIK jako niezależnego organu konstytucyjnego.

Walerian Pańko, 1991
prawnik, profesor i nauczyciel akademicki; działacz opozycji demokratycznej; internowany w 1981 r.; brał udział w obradach Okrągłego Stołu; poseł na Sejm PRL X kadencji; zginął w wypadku samochodowym cztery dni przed przedstawieniem Sejmowi RP wyników kontroli związanej z aferą FOZZ.

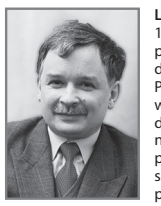

Lech Kaczyński, 1992–1995
prawnik, polityk i profesor; działacz opozycji w okresie PRL; internowany w stanie wojennym; minister sprawiedliwości i prokurator generalny w rządzie Jerzego Buzka; prezydent RP i prezydent Warszawy; senator I kadencji oraz poseł na Sejm I i IV kadencji; autor założeń do nowej ustawy o NIK dostosowującej ją do rzeczywistości po 1989 r.; zginął w katastrofie pod Smoleńskiem.

Janusz Wojciechowski, 1995–2001
prawnik, polityk i sędzia; pełnił wiele funkcji, w tym członka KRS, sędziego Trybunału Stanu, ministra w Kancelarii Premiera; poseł na Sejm II i IV kadencji, wicemarszałek Sejmu IV kadencji; poseł do Parlamentu Europejskiego V, VI, VII i VIII kadencji, audytor w Europejskim Trybunale Obrachunkowym.

Mirosław Sekuła, 2001–2007
samorządowiec i polityk; wiceprezydent Zabrza; poseł na Sejm III i VI kadencji; przewodniczący m.in. sejmowej komisji śledczej i Komisji Finansów Publicznych; wiceprzewodniczący Komisji ds. Kontroli Państwowej; podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów; w latach 2013–2014 marszałek województwa śląskiego.

Jacek Jezierski, 2007–2013
urzędnik państwowy, pracował w Biurze Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" i w Stacji Ornitologicznej Instytutu Zoologii PAN; związany z NIK od 1992 r. (wicedyrektor, wiceprezes); w latach 2008–2011 przewodniczący zarządu EUROSAI.

Krzysztof Kwiatkowski, 2013–2019
prawnik, polityk, działacz opozycji w okresie PRL (Federacja Młodzieży Walczącej); doradca i sekretarz osobisty premiera Jerzego Buzka; minister sprawiedliwości, prokurator generalny w rządzie Donalda Tuska; senator VII kadencji – przewodniczący Komisji Ustawodawczej oraz poseł na Sejm VII kadencji – przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej; od 2017 r. wiceprzewodniczący EUROSAI.